

Der er tre ansatte på Vestergaard. Foto: Peter Hvid Laursen, VFL.

Rådgivere holdt Jens i hånden og gjorde ham til grovfoder-mester

Af Torben Worsøe

Jens Winther i Bredebro har aldrig rigtigt interesseret sig for marken. Da han overtog gården i 2012, var det en planteavlsgård, men det fik han hurtigt lavet om på, og i dag er produktionsapparatet lavet til malkekøer: Stald, foderlade, fodersilo...

»Vi har altid haft for lidt

Grovfoderskolen

- Fire bedrifter er med i Grovfoderskolen
- Næste år udvides med yderligere mindst to bedrifter
- Baggrunden er projekterne:
- Effektiv rådgivning
- Grovfodermatchen
- Tab fra mark til foderbord.

jord, og vores revisor siger hvert år, at vi køber for meget foder ind,« fortalte Jens Winther, da han for nylig på Syddansk Kvægs årsmøde skulle fortælle om bedriften.

»Derfor synes vi også, det var en god idé at komme med i Grovfoderskolen,« fortsætter han.

»Der bliver der fokuseret på marken, og det havde vi nok

brug for.«

Meget bedre økonomi

For Jens Winther gav beslutningen om at være med i Grovfoderskolen et kontant økonomisk udbytte på omkring 995 kr. pr årsko.

Fra det beløb skal trækkes 60 kr. pr årsko til udgifter til konsulent, men alligevel svarer det næsten til de 1.000 kr. som

var målsætningen efter to år.

Dertil kan eventuelt lægges yderligere 300 kr., som mælkeproduktionen er steget. Om den øgede mælkeproduktion skyldes det forbedrede foder og den ændrede foderplan, er der dog ingen, der kan sige med sikkerhed.

Det er især markant bedre græsslæt, der har givet mulighed for den ændrede foderplan og for den forbedrede økonomi.

Fra at ligge en del under gennemsnittet kom kvalitet, mængde og proteinindhold til at ligger bedre end gennemsnittet i løbet af det ene år, som projektet hidtil har været.

Roer på menuen

Det var også delvis Grovfoderskolen, der var baggrunden for, at Jens Winther besluttede sig for roer.

Det blev til fem hektar, men den ene kom til at stå under så meget vand, at den ikke kunne høstes.

Alligevel gav roerne over 12.800 Foderenheder pr. hektar. Var den sidste hektar blevet taget med, var udbyttet nået helt op på 16.000 foderenheder.

Forstod potentialet

»Vi startede med at fastslå potentialet i de enkelte marker. Der var stor forskel på mar-

Prøverne gøres der meget ud af - nu. Foto: Peter Hvid Laursen, VFL.

kerne og stor forskel i den pris, som udbyttet fra de enkelte marker kostede,« fortæller planteavlskonsulent Birgitte Popp Andersen, Landbosyd.

Græsset fra den 'dyreste' mark kostede faktisk 43 øre pr. foderenhed, mens græsset fra den 'billigste' kostede under det halve - 18 øre pr. foderenhed.

En omlægning af hvilke marker, der skulle bruges til hvad, var en af grundene til den markante fremgang i udbytte og kvalitet.

En konsekvent fireslætsstrategi, som der blev holdt fast i, var en anden.

Resultatet blev en foderplan, der var meget nemmere at få til at hænge sammen.

Meget mere grovfoder

Med bedre græs og mere majs kunne kvægrådgiver Anna Mette Ugelvig, Syddansk Kvæg, strikke en foderplan sammen, der indeholdt 2,2 foderenheder mere græs, 0,6 foderenheder

mere majs, lidt roepiller, men næsten tre foderenheder mindre korn.

En besparelse på foder på omkring tre kroner om dagen pr. ko.

Samtidig steg køernes ydelse med 0,5 kg EKM om dagen.

Sparring giver motivation

Hverken for Jens Winther, Anna Mette Ugelvig eller Birgitte Popp Petersen er der tvivl om, at den fælles sparring er med til at give motivation.

Det er helt enkelt sjovt at skabe vækst sammen, og det er sjovt, når landmanden brænder for bedre resultater, fastslår Anna Mette Ugelvig.

Skal holde fast

Med de forbedringer man kan opnå gennem projekter som Grovfoderskolen, kan mange forbedre økonomien markant, understreger konsulent i VFL, Peter Hvid Laursen.

»Foderbordet er dommerbordet, og køerne afgør, om man har gjort sit arbejde godt nok. Og om man bliver ved at gøre det godt nok,« siger han.

Allerede nu skal foderplanlægningen for 2013 og 2014 skydes i gang. Hvilken kvalitet græs og majs stiler man efter.

»Få lavet en foderplan i NorFor, følg op ved at lægge fo-

derrationen i MarKo og ved at registrere,« lyder hans opfordring.

»Når man så er blevet bedre, er det vigtigt at fastholde sine arbejdsprocesser med Lean, der beskriver de enkelte arbejdsprocesser,« siger Peter Hvid Laursen.

1.000 kr. pr årsko

Målet med Grovfoderskolen er at opbygge en platform af viden, erfaring og værktøjer, der viser vejen til det perfekte samspil mellem mark og stald.

Målet efter to år er en gevinst på 1.000 kr. pr årsko - et mål, der er absolut realistisk, viser Jens Winthers eksempel.

Systematik giver gevinst

Og der er gevinster at hente ved at være systematisk, viser et projekt, som Vibeke Duchwaider, VFL, kører sideløbende med Grovfoderskolen.

Her er en række bedrifter tilfældigt blevet udvalgt til henholdsvis en fem-slætsstrategi og en fire-slætsstrategi.

De foreløbige forsøgsresultater viser, at proteinindholdet øges ved at tage fem slæt.

Bruger man blanding 45, er en strategi med fem slæt direkte nødvendig, og det er nødvendigt, at man er systematisk, når man beslutter, hvornår græsset skal slås.

»Men det kræver, at man ved hvilken græsblanding, man bruger. Det er der for mange, der ikke ved,« siger Vibeke Duchwaider.

Grovfoderskolen fortsætter i 2013, men allerede i år gøres de første resultater op.

Nu gøres der endnu mere ud af at køre sammen. Foto: Peter Hvid Laursen, VFL.